A°. 1854.

Opregte *Dingsdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 23 Mei.

No 121.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 19 Mei.

De pruissische gezant, de heer *v. Arnim*, heeft voor den tijd van drie maanden verlof bekomen om de wateren te gaan gebruiken. De graaf *v. Alvensleben* zal een geruimen tijd in deze residentie vertoeven, en heeft reeds verscheidene bijeenkomsten gehad met den minister van Buitenlandsche Zaken.

— Van de oostelijke grenzen wordt gemeld, dat in Servie veel opgewondenheid heerscht, en dat aldaar de vereischte maatregelen zijn genomen, om desgevorderd een vrij aanzienlijk leger in korten tijd onder de wapenen te kunnen brengen. De aankomst van een voornaam persoon, uit Servie afkomstig, doch met eene belangrijke militaire betrekking in Rusland belast, heeft aldaar nogal eenig opzien gebaard. — Intusschen zijn de russische troepen uit de onmiddelijke nabijheid van de servische grenzen teruggetrokken. Klein-Wallachije is door dezelve ontruimd, maar dermate uitgeput, dat de Turken zich aldaar, vooral ten platten lande, bezwaarlijk het benoodigde voor hun onderhoud zullen kunnen aanschaffen.

Men verzekert, dat de Turken te Nicopoli den 8sten Mei op nieuw eene poging hebben aangewend om de Russen aan den mond van de Aluta, te Turnu, te verontrusten, en dat dien dag aldaar weder scherp is gestreden.

Thans wordt bij herhaling verzekerd, dat Silistria ook van de landzijde door de Russen wordt belegerd, terwijl het van de zijde der rivier hevig wordt beschoten. Rassova moet, volgens die berigten, reeds den 28sten April in handen der Russen zijn gevallen. Twee divisien van het corps van den generaal *Lüders* zijn, zoo gemeld wordt, van den wal van Trajanus voorwaarts gerukt, om de belegering te dekken, en de 3de divisie zoude sedert den 13den voor de vesting zijn verschenen. — *Omer-bassa* blijft zich bepalen bij het bezetten van de bergpassen van den Balkan.

Den 15den had men in Bucharest berigt van het stranden van een engelsch stoomschip, 't welk, bij het vervolgen van een russisch vaartuig, niet verre van Odessa, te digt aan de kust was gekomen en vast geraakt was. Volgens berigten van daar van den volgenden dag, hadden de britsche schepen eene poging aangewend, om het gestrande vaartuig te hulp te komen, doch waren die door het geschut, 't welk de Russen dadelijk derwaarts hadden gezonden, daarin verhinderd en had het schip zich overgegeven. De dag, op welken dit voorval zoude hebben plaats gehad, wordt niet opgegeven; maar wel wordt verzekerd, dat de bevolking van Odessa bevreesd was, dat deze gebeurtenis aanleiding zou kunnen geven tot eene herhaling van het bombardement.

Uit Konstantinopel wordt gemeld, dat het bijeenbrengen van de onvermijdelijke benoodigdheden voor de ruiterij en de artillerie der hulptroepen belangrijke bezwaren oplevert, en dat er ook groot gebrek is aan middelen van vervoer.

BERLIJN, 20 Mei.

Men erkent, dat ook het pruissische Tolverbond benadeeld wordt door het voortdurend bezetten der vorstendommen door russische troepen, naardien deze landstreken gewoonlijk een derde van hare behoeften uit de Staten van dat verbond trekken. Eene spoedige ontruiming en eene daarmede in verband staande vrijmaking van den Donau zouden derhalve de belangen van het Tolverbond zeer bevorderen.

Den 17den Mei zijn de beraadslagingen der Weener Conferentie hervat, om eene nieuwe acte tot stand te brengen, betreffende de zamenwerking der vier mogendheden, naar aanleiding aan de eene zijde van het tractaat tusschen de twee westelijke mogendheden, en aan den anderen kant van de afzonderlijke overeenkomst van Pruissen en Oostenrijk. — De graaf *v. Alvensleben* is belast met het bespreken van nog eenige punten van ondergeschikt belang, ten einde, indien de omstandigheden eene verzekerde tusschenkomst mogten vorderen, met meer spoed te kunnen te werk gaan. Ook de organen van de oud-pruissische partij beginnen het er voor te houden, dat, als Rusland zijne troepen naar de zijde van Schumla laat oprukken en den Balkan bedreigt, Oostenrijk dit niet onverschillig zoude aanzien, zonder echter, zoodra de Russen eenmaal de Pruth weder zouden zijn overgetrokken, de westelijke mogendheden te ondersteunen bij eenig ontwerp om Rusland grondbezitting aftenemen.

Uit Jassy wordt gemeld, dat in het noorden van Moldavie en Bessarabie, aan de grenzen van de Bukowina, russische troepen zijn geposteerd, en wel, zoo men daarbij voegt, ter verzekering van het transport van den leeftogt voor het leger aan den Donau.

PARIJS, 20 Mei.

De laatste, langs den gewonen weg uit Konstantinopel ontvangene berigten voeren de dagteekening van 8 en 10 Mei, en behelzen onder anderen de bevestiging, dat *Vely-bassa* als turksch gezant te Parijs zal blijven. De firman, waarbij hij werd teruggeroepen en die den 7den door den Sultan was geteekend, was ingetrokken, en daarmede waren alle voorgenomene ministeriële veranderingen, vooreerst ten minste, vervallen. De Sultan was op zijn eerste besluit teruggekomen, nadat hij een vertrouwelijk onderhoud had gehad met Prins *Napoleon*, die zich had beklaagd over het terugroepen van *Vely-bassa* juist op het oogenblik, dat van wege de fransche Regering openlijk hulde werd gedaan aan de verdiensten van dezen staatsman.

De maarschalk *de Saint-Arnaud* was in den avond van den 8sten Mei te Konstantinopel aangekomen, op 't oogenblik, dat de generaal *Baraguay d'Hilliers* en het geheele personeel der fransche ambassade zich hadden begeven naar het diner, 't welk door den Sultan ter eere van Prins *Napoleon* werd gegeven. — De Hertog *van Cambridge* was in den ochtend van den 10den aangekomen. Hij was als een Prins van den bloede ontvangen door salvo's uit het geschut der batterijen en der ter reede van Konstantinopel geankerde engelsche en andere schepen.

El-Hami-bassa, een zoon van den Onder-Koning van Egypte, die eerlang met eene der dochters van den Sultan in het huwelijk zal treden, was door den Sultan ten gehoore ontvangen, en had denzelven, namens zijnen vader, den egyptischen Vorst, eene vrij belangrijke som gelds aangeboden, als eene bijdrage tot het bestrijden der oorlogs-kosten, en verder het stoomfregat van 800 p. kr., waarmede hij den togt van Alexandrie naar Konstantinopel had gedaan. De Sultan had zich bij herhaling hoogelijk beroemd over de door den Onder-Koning aangenomene houding, en te kennen gegeven, dat hij hem in de gegevene omstandigheden geenszins beschouwde als een onderdaan, maar als een der hechtste steunen van zijnen troon.

Den 9den was door de fransche ambassade een groot bal gegeven ter eere van Prins *Napoleon*, 't welk was bijgewoond door al de turksche ministers, met uitzondering slechts van *Reschid-bassa*, een groot aantal hooggeplaatste turksche staats-ambtenaren.

De brand, welke den 5den Mei te Konstantinopel was uitgebroken, had meer schade aangerigt, dan men aanvankelijk had gedacht. Naar luid van bij de politie ingekomene berigten, waren meer dan 100 gewone huizen en 150 winkelhuizen eene prooi der vlammen geworden. Verscheidene groote gebouwen, belangrijke magazijnen en badplaatsen waren vernield.

Aangaande de krijgsverrigtingen bij den Donau leest men in de berigten van 8 en 10 Mei niets belangrijks. Van een verslag, 't welk door *Omer-bassa* zou zijn ingezonden, betreffende het gevecht bij Tschernawoda, wordt niet verder gewag gemaakt. Dit alleen werd destijds in Konstantinopel verzekerd, dat de Russen langzamerhand voorwaarts rukten in de Dobrutscha, en dat *Omer-bassa* zich krachtdadig versterkte in die stellingen, waar hij voornemens was om de russische krijgsmagt tegentehouden. De Russen maakten steeds aanstalten om Silistria met kracht aantetasten. In de turksche hoofdstad was men echter overtuigd, dat die vesting in een zeer weerbaren toestand was gebragt, en dat het den Russen niet gemakkelijk zou vallen, zich van dezelve meester te maken.

Tusschen de fransche en de engelsche gezanten te Konstantinopel scheen de spanning nog altijd voortteduren. Bij gelegenheid van het diner, 't welk door den Sultan aan Prins *Napoleon* was gegeven, had lord *Redcliffe*, na zich gedurende vijf kwartiers te hebben laten wachten, doen weten, dat hij niet kon komen. Sommigen schreven zijne afwezigheid toe aan zware regens, welke gedurende dien dag waren gevallen; anderen aan eenen aanval van het podagra; doch algemeen erkende men, dat de gezant geenszins den franschen Prins en een 60 tal hooggeplaatste personen gedurende bijkans anderhalf uur had behoeven te laten wachten. Lord *Redcliffe* was, 't welk werd verwacht, evenmin verschenen op het den 9den door de fransche ambassade gegeven bal.

— De *Moniteur* behelst eenige officiële mededeelingen en onder anderen een berigt uit Canea van 28 April, inhoudende, dat vele Grieken aldaar, die op last der Porte het ottomanische grondgebied hadden moeten verlaten, niet naar hun Vaderland hadden willen terugkeeren, uithoofde der daar heerschende verwarring, maar verlof hadden gevraagd om zich tijdelijk op de Jonische-eilanden te vestigen. Anderen hadden de souvereiniteit des Sultans erkend.

Nog wordt in den *Moniteur* de aandacht gevestigd op de aankomst te Guadeloupe van de engelsche korvet *Calypso*, welks bevelhebber zich ter beschikking had gesteld van den gouverneur der fransche kolonie, tot bescherming, des gevorderd, der fransche bezittingen in de Antilles. Volgens den *Moniteur*, is deze gebeurtenis een nieuw blijk van de allerwegen tusschen de vertegenwoordigers van Frankrijk en Groot-Brittannie bestaande goede verstandhouding.

— De fransche Regering heeft besloten tot versterking van de fransche ruiterij in het Oosten, die tot dusver slechts bestaat uit een regiment africaansche jagers. Een reg. dragonders en een reg. kurassiers zullen eerlang naar Marseille vertrekken, ten einde ten spoedigste naar de Levant te worden overgebragt.

— In de heden gehoudene openbare zitting der Wetg. Kamer is een wets-ontwerp ingediend, tot invoering eener belasting op de honden. Het ontwerp stelt alleen het beginsel en eenige hoofd-regelen vast. De toepassing zal aan de administratie worden overgelaten.

PARIJS, 21 Mei.

De *Moniteur* deelt den inhoud mede van verslagen, welke den 1sten en 5den Mei door den admiraal *Hamelin* aan de Regering zijn ingezonden. Daaruit blijkt, dat de eskaders voor Sebastopol kruisten en vruchteloos pogingen hadden aangewend om de russische vloot, sterk 12 linieschepen, 3 fregatten en een aantal stoomvaartuigen, buiten de haven te lokken. — Eene divisie der vereenigde vloten, bestaande uit het engelsche linieschip *Agamemnon*, de vlag voerende van den bevelhebber der expeditie, schout-bij-nacht *Lyons*, 5 engelsche stoomschepen, het fransche linieschip *Mogador* en de *Vauban* was den 2den Mei gezonden naar de kusten van de Krim en Circassie, ten einde de aldaar gevestigde russische sterkten en de bij dezelve geankerde oorlogsvaartuigen te vernielen en de gemeenschap te herstellen tusschen de turksche troepen en de door *Schamyl* aangevoerde Circassiers.

Gedurende de afwezigheid dier divisie, zou de de russische vloot door 17 schepen der vereenigde vloten in bedwang worden gehouden en belet om de bedreigde sterkten en vaartuigen hulp toetebrengen. — De kruissers der vereenigde eskaders hadden verscheidene russische koopvaarders genomen.

LONDEN, 20 Mei ('s avonds).

Het Huis der gemeenten heeft gisteren avond beraadslaagd over de van regeringswege voorgestelde veranderingen der heffing van de suiker-regten, alsmede over de voorgedragene verhooging der belasting op de inkomsten tot een bedrag van 1 sch. 2 d. per pond sterling. Deze voorstellen zijn bijna zonder tegenstand goedgekeurd. Zoo ook de voordragten, waarbij veranderingen gemaakt worden in de heffing der zegel-regten van zekere acten en van handels-papier.

Op eene daaromtrent gedane vraag heeft de minister *C. Wood* verklaard, dat de oorlog in Burmah als geëindigd te beschouwen is. De Koning van Ava wenscht den vrede en trekt zijne troepen van de grenzen terug.

In gevolge een vroeger genomen besluit, moest het Huis der gemeenten eergisteren overgaan tot de tweede lezing der door den heer *Chambers* voorgestelde bill, strekkende om de inrigting en den toestand der kloosters hier te lande door eene commissie van het Huis te doen onderzoeken. De voorsteller heeft echter aangekondigd, dat hij, uithoofde van de bezwaren van onderscheiden aard, die zijne motie ondervond, te rade was geworden om de zaak voor het tegenwoordige te laten rusten. De minister *Russell*, welke, zoo als bekend is, zich in der tijd tegen het voorstel verklaard had, heeft zijne tevredenheid over dit besluit te kennen gegeven.

Op eene vraag, of de russische bevelhebbers een voorstel van den admiraal *Dundas*, om de wederzijdsche krijgsgevangenen tegen elkander uittewisselen, onbeantwoord had gelaten, heeft de minister voor de oorlogszaken gisteren avond in het Hoogerhuis verklaard, dat de generaal *v. Osten-Sacken* op zoodanig voorstel zeer beleefdelijk geantwoord heeft, dat hij nog geene instructien omtrent het uitleveren van krijgsgevangenen bekomen, maar die van den opperbevelhebber *Paskevitz* gevraagd had. De minister voegde er bij, dat het niet te denken was, dat de admiraal *Dundas* zijne gevangenen zonder uitwisseling in vrijheid gesteld zou hebben, en dat onlangs instructien daaromtrent aan hem toegezonden waren.

In de beide Parlements-huizen zijn inlichtingen gevraagd aangaande het gerucht, dat eene britsche oorlogsstoomboot (de *Tiger* van 16 st.) bij Odessa gestrand en door de Russen vermeesterd zou zijn. De ministers hebben verklaard, dat bij de Regering nog geen officieel berigt dienaangaande was ingekomen, en dat de bijzondere opgaven van die gebeurtenis zoo uiteenliepen, dat mogelijk de geheele zaak onwaar was. Intusschen wordt het verlies van den bedoelden bodem in tijdingen uit Bucharest, met den telegraaf overgebragt, als stellig gemeld.

— De thans in Turkije vereenigde britsche infanterie bestaat uit vier divisien, elke van twee brigaden. De eerste divisie staat onder bevel van den hertog *van Cambridge*; hare 1ste brig., onder commando van den generaal *Bentinck*, bestaat uit de drie battaillons der garde; de 2de brig., onder sir *C. Campbell*, uit het 42ste, 79ste en 93ste reg. De 2de divisie is onder commando van sir *de Lacy Evans*; hare 1ste brig., onder bevel van den gen. *Pennefather*, bestaat uit het 30ste, 55ste en 95ste reg.; de 2de brig., onder gen. *Adams*, uit het 41ste, 47ste en 49ste reg. De 3de divisie heeft tot commandant den gen. *Rich. England*; hare 1ste brig., onder sir *J. Campbell*, bestaat uit het 1ste, 4de en 38ste reg.; de 2de brig., onder den generaal *Eyre*, uit het 28ste, 44ste en 50ste reg. De 4de divisie staat onder bevel van den gen. *G. Browne*; hare 1ste brig., onder den generaal *Airey*, bestaat uit het 7de, 23ste en 33ste reg.; de 2de brig., onder den gen. *Bullar*, uit het 19de, 77ste en 88ste reg., benevens het 2de batt. scherpschutters. Verder behoort tot deze krijgsmagt eene compagnie mineurs en sapeurs. Die troepen bevonden zich laatstelijk nog deels te Gallipoli, deels te Scutari, tegenover Konstantinopel. De toestand hunner gezondheid was uitstekend goed. De te Scutari betrokken barakken zijn ruim en luchtig, maar met ongedierte behebt, en uit dezen hoofde hebben de garde-battaillons buiten dezelve een kamp betrokken.

De rijdende en veld-artillerie, welke reeds van hier naar Turkije vertrokken is, bestaat uit 2550 man, met 1723 paarden. Nu zijn nog 1550 man met 920 paarden derwaarts bestemd. Onder de reeds afgezonden en nog aftezenden kanonnen behooren ettelijke stukken belegerings-geschut.

Dezer dagen zijn weder eenige russische koopvaarders, welke in de Oost-zee door onze scheepsmagt genomen waren, op de Theems en voor deze hoofdstad aangekomen.

Men vleit zich hier, dat het russische eskader (bestaande uit het fregat *Pallas*, eene korvet, een transportschip en het stoomvaartuig *Vostock*), 't welk den 15den Maart van Manilla vertrokken is, volgens opgaaf, naar Batavia, in handen zal vallen van de britsche scheepsmagt in den o.-indischen Archipel. Reeds voor eenige maanden, toen de zaken een dreigend aanzien bekwamen, zijn een britsch fregat en eene korvet van Hongkong naar Sincapore gezonden, en deze vaartuigen kunnen daar, na het bekend worden der oorlogsverklaring, versterkt zijn. De nieuwe

bevelhebber der britsche zeemagt in Oost-Indie, sir *J. Stirling*, moet ook onlangs te Sincapore zijn aangekomen.

— De heden met de *Union* te Southampton aangebragte tijdingen uit Nieuw-York van 6 Mei behelzen geen belangrijk nieuws. Met dit stoomschip is voor anderhalf millioen doll. in specie aangebragt.

— De vermindering van den voorraad van specie in de Eng.-Bank heeft in de laatste week slechts 18,713 p. st. bedragen.

Uit Australia worden eerlang vijf schepen, die eene waarde van 525,304 p st. aan goud hebben ingeladen, hier te lande verwacht.

De beurs bleef heden vast

's GRAVENHAGE, 22 Mei.

Z. M. de Koning vertrekt morgen ochtend naar het Loo. H. M. de Koningin zal zich aanst. vrijdag derwaarts begeven.

— Z. M. heeft benoemd tot 1sten luit. kwartm. bij het 8ste reg. inf. *J. G. E. Menningh*; tot 1sten luit. kwartm. bij het 2dn reg. dragonders *J. A. C. Fleischacker*; bij het 7de reg. tot 1sten luit. adm. van kleeding enz. *J. J. de Graaf*; tot 2de luit. kwartm. bij het 1ste reg. inf. *F. V. A. v. Watttenwijl*, en *M. A. Visser*; bij het 2de reg. inf. *G. H. de Rooy v. Haastrecht*; bij het 4de reg. inf. *A. Hesta*, *C. Pabst* en *G. N. Bouman*; bij het 5de reg. *P. v. d. Weyde* en *N. A. Stellingwerf*; bij het 6de reg. *M. Kloekhorst*; bij het 7de reg. *R. Douglas* en *N. J. H. v. d. Bos*; bij het 8ste reg. *C. J. G. Hamming* en *H. Balk*; bij het reg. veld-art. *J. C. Evers*: bij het 2de reg. vesting-art. *J. v. Dort*; bij het 3de regt. veld-art. *T. L. Muller*, en bij het instructie-batt. *J. P. Schluter*.

— In de bijeenkomst der Tweede-Kamer van heden is de beraadslaging over het ontwerp van wet op het armbestuur voortgezet, en wel over hoofdstuk IV, handelende over subsidien uit fondsen van burgerlijke gemeenten aan instellingen van weldadigheid.

De heer *Thorbecke* onderscheidt twee soorten van subsidien: 1° die welke verleend worden aan gestichten of instellingen voor eene bijzondere soort van armverzorging; 2° die welke verleend worden aan besturen van algemeene diaconale armverzorging, welke inzonderheid huiszittende armen ondersteunen. Die eerste soort van subsidie is een hulpmiddel om het bijzondere doel van zoodanige instelling te bevorderen, en zij kan, naar des sprekers meening. goed zijn. De 2de soort echter kan men noemen een afkoop, eene aanbesteding van de armen, met oogmerk om zich van de armenzorg te ontslaan. Zoodanige subsidie-verleening komt den spreker geheel onaannemelijk voor, niet alleen van den kant der overheid, maar ook in betrekking tot de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid zelve. De overheid mag, volgens den spreker, de bijzondere instellingen niet met publiek geld laten doen hetgeen zij zelve doen moet, 't geen overheids-taak is; de overheid moet daarin naar eigene beginselen en naar eigene regelen te werk gaan, en mag dat niet aan anderen overlaten.

In de 2de plaats merkt de spreker aan, dat het subsidie-stelsel, nevens het voorschrift van art, 21 der onderhavige voordragt, te weten overlating der armenzorg aan bijzondere en kerkelijke instellingen, een middel is voor de overheid om zich van de zorg, die zij in geen opzigt verzaken mag, aftemaken; van de zorg voor die klasse, ten aanzien van welke eene ongeregelde liefdadigheid eene aanmoediging der armoede is. In de tegenwoordige maatschappij, bij de groote ontwikkeling der industrie, bij de verhouding tusschen kapitaal en arbeid, — in eene maatschappij waarin het evenwigt tusschen vraag naar en aanbod van arbeid is verbroken, — in die maatschappij bestaat steeds een overvloed van arbeidzoekende personen, wier lot groote bekommering wekt. Dit is het pauperisme van onzen tijd, namelijk verarming of steeds dreigende verarming van eene gansche klasse der bevolking; eene in de gansche huishouding diep ingrijpende kwaal, welker verwaarlozing door den Staat, voor de zedelijkheid, de zelfstandigheid, het gevoel van eigen waarde van het talrijkste gedeelte der burgers, de treurigste gevolgen moet na zich slepen. Vermits nu de Staat het welzijn, de beschaving, de zedelijkheid van die klasse moet behartigen, is het onmogelijk. de zorg daarvoor aftescheiden van de armenzorg voor die zelfde klasse. Hoe zal echter de overheid dien pligt vervullen, als de arme verpligt is in de eerste plaats bij de diaconie om onderstand te vragen? Van die pligtsvervulling zal de overheid meer en meer afgetrokken worden door art. 21 (overlating der armzorg aan de kerkelijke en bijzondere besturen). En wat er, volgens deze wet, van die zorg nog overblijft, zal door het subsidie-stelsel nog meer worden verwaarloosd.

Men late, dus vervolgde de spreker, de bijzondere liefdadigheid bij hetgeen zij door eigene middelen vermag; men vermijde om door staatsmiddelen de diaconale armzorg uit te breiden, en men geve de taak der overheid in zake van armzorg nooit uit de handen; men oefenene die naar *eigen* regelen uit.

Vervolgens heeft de spreker zijne beschouwingen medegedeeld van den kant der kerkelijke en bijzondere instellingen en daarbij aangemerkt, dat de subsidien de kerkelijke armenzorg doen verbasteren. De armenzorg van de kerkelijke besturen ontaardt, als zij hunne middelen putten uit de publieke kas, die door belastingen gevuld moet worden; het zijn onvereenigbare bestanddeelen, en zulke subsidien passen te minder in eene wet, die alleen de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid ten doel heeft.

Ten slotte zegt de spreker, dat men wel gepoogd heeft, eenige waarborgen tegen de uitbreiding van het subsidie-stelsel in deze wet te brengen, maar dat die waarborgen hem voorkomen zonder eenige kracht te zijn.

De heer *Elout* bestrijdt mede het subsidie-stelsel. Hij meent, dat hetzelve op den duur zal strijden met alle politieke en kerkelijke beginselen. Indien de Staat subsidien geeft zonder contrôle, kan hij zich niet verantwoorden voor hen, van wie de middelen komen; indien hij met contrôle en toezigt subsidien geeft, breidt hij zonder noodzakelijkheid het raderwerk zijner administratie uit. De Kerk ontvangt subsidie òf onder voogdij, en dan verliest zij haar beginsel van liefdadigheid en geheimhouding, òf zonder contrôle, en dan vervalt alle waarborg voor den Staat.

De spreker betoogt voorts, hoe nadeelig de subsidien in het algemeen op de bijzondere en kerkelijke liefdadigheid werken; deze worden daardoor zeer gedrukt. Hij meent, dat, indien de gezindten het ernstig willen, zij, op enkele uitzonderingen na, in hare eigene behoeften zelven zullen kunnen voorzien. Daarom moet de Staat zich zooveel mogelijk van subsidien onthouden. Het steeds toenemende cijfer der subsidien gebiedt zulks. Hij is overtulgd, dat de kerkelijke bedeeling, bij het langzaam ophouden van subsidien, nieuw leven zal ontvangen; de sluimerende krachten zullen opgewekt en de bemoeijingen van bijzondere personen benuttigd worden.

De heer *Zijlker* meent, dat geenszins alles aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid overgelaten kan worden. Echter heeft hij ook overwegende bezwaren tegen het subsidie-stelsel, zoo als het bij deze wet is voorgedragen.

De heer *Wintgens* acht de subsidien op zich zelven nadeelig, maar. na de verwerping van het amend. van den heer *ten Cate*, blijft alleen de vraag: is het stelsel der Regering, in verband met art. 148 der gemeentewet, aannemelijk, of moet er verder gegaan worden, en eene gedwongene trapsgewijze vermindering der subsidien plaats hebben? Hij is voor het regeringsstelsel en tegen de gedwongen vermindering, zoo als de heer *Elout* dit wil. Naar dit voorstel der Regering staat het gesubsidieerd armbestuur onder curatele, en volgens art. 148 der gemeentewet wordt de goedkeuring van den Raad vereischt op de begrooting en rekening der godshuizen en andere instellingen van liefdadigheid, die van de gemeente onderstand genieten. Zoo wordt een indringend onderzoek mogelijk gemaakt. Dit voorstel strekt om den vrijheidszin en de zelfstandigheid te prikkelen en bevat daartoe uitmuntende voorschriften. Daardoor wordt echter niets door dwang verkregen. Hij bestrijdt de beide uiterste stelsels: 1° den alvermogenden Staat, alles regelende en de subsidien gevende, om de zelfstandigheid der instellingen in zich zelf te absorberen; dit stelsel leidt tot socialisme; en 2° het andere stelsel, om alles aan de kerkelijke liefdadigheid over te laten.

De heer *van Nispen* zegt, dat, indien men de subsidien geheel intrekt, de Staat in een ongunstiger toestand komt. Voorts toont hij aan, dat het subsidie-stelsel sedert eeuwen hier te lande inheemsch is. Het intrekken van subsidien zou ook dit groote bezwaar hebben, dat het in vele streken er toe zal kunnen leiden, dat aan de gezindte, die de minderheid uitmaakt, het noodige onthouden wordt. Welk zal het lot zijn van de meer behoefige gezindte, indien de armenzorg alleen aan de diaconien overgelaten wordt?

De heer *v. Goltstein* meent den heer *Thorbecke* te moeten antwoorden op hetgeen deze gezegd heeft, dat er thans strijd is tusschen kapitaal en arbeid, dat door opeenhooping van kapitaal de arbeid cijnsbaar geworden is aan het kapitaal; dat de talrijkste klasse der maatschappij daardoor verarmd is, en dat in dezen staat van zaken voorziening moet komen. De heer *v. Goltstein* meent, dat de toestand alzoo niet juist geschetst is; en in allen gevalle zou zulks niet tot staats-armenzorg kunnen leiden, want ook volgens het stelsel van den spreker, dien hij beantwoordt, is de Staat niet geregtigd om middelen te vorderen, ter voorziening in de behoeften der noodlijdenden. Dit kán alleen dan geschieden, als het in 't belang der openbare orde en der zedelijkheid noodig is.

Nadat nog de heeren *Mackay*, *v. Eck*, *Hugenholtz*, de minister van Binn. Zaken en *Thorbecke* het woord gevoerd hadden, is de algemeene beraadslaging over het IVde hoofdsuk gesloten, en die over de artikelen geopend.

Een bij art. 59 door den heer *Elout* voorgesteld amend. is door den minister en door den heer *Thorbecke* bestreden, en verworpen met 55 tegen 11 st., en daarna het art. zelf aangenomen.

Een bij art. 60 door den heer *Elout* voorgesteld amend. is mede verworpen met 54 tegen 11 st., en met eene door den migoedgekeurde wijziging is het art. zonder stemming aangenomen.

Een door den heer *v. Heiden* voorgesteld nieuw art., inhoudende „ dat alle kerkelijke instellingen van liefdadigheid, na den 1sten Januarij 1860 in het genot van subsidie uit eenig algemeen burgerlijk fonds verblijvende, worden begrepen onder de instellingen van gemengden aard in lett. *d* van art. 2 vermeld, en als zoodanig onderworpen aan de bepalingen op die instellingen vastgesteld", is door den minister bestreden, en verworpen met 46 tegen 18 st.

Art. 62—65 zijn zonder beraadslaging aangenomen.

Art. 66, bepalende, dat de kosten, voortvloeijende uit de plaatsing en verzorging van bedelaars enz. in bedelaarsgestichten, uit de fondsen der burgerlijke gemeente, waar zij domicilie van onderstand hebben, voldaan worden, en, indien die niet te vinden is, door het Rijk, is na eenige beraadslaging verworpen met 37 tegen 28 st.

De Kamer is daarna gescheiden tot morgen.

HAARLEM, 22 Mei.

De fransche vloot is door de Groote-Belt en bij Kiel aangekomen. Volgens berigten uit Stokholm van den 18den, gedeeltelijk met den telegraaf overgebragt, heeft de britsche admiraal *Napier* de aankomst dezer schepen niet afgewacht, maar, zonder dezelve, het kasteel Gustafvärn, bezuiden Hangö, aan den ingang van de golf van Finland, na een bombardement van acht uren vernield, en daarbij 1500 Russen gevangengenomen. — Omtrent het vermeesteren van Bomarsund wordt niets naders gemeld.

— De Kamer der Gedeputeerden in het groothertogdom Luxemburg is den 20sten dezer ontbonden. Tegen den 14den Junij zijn de kiezers opgeroepen om eene nieuwe Kamer te verkiezen, en deze zal den 21sten dier maand bijeenkomen om eene buitengewone zitting te houden.

Door de Nederl. Handelmaatschappij zijn 31 schepen bevracht.

— Nopens de dezer dagen te Amsterdam gehouden verkooping van gronden in den Haarlemmermeer-polder, verneemt men nader, dat van de 3750,45 in veiling gebragte bunders 3510,81 bunders zijn verkocht, gezamenlijk voor *f* 1,357,900, en alzoo gemiddeld voor ruim *f* 386 per bunder. De verkoop van 239,64 bunders is opgehouden. — In het geheel hebben de tot dusverre verkochte 9932,73 bunders in de zes gehouden verkoopingen opgebragt *f* 4,332,150.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 21 Mei. Den 20sten dezer in Texel binnengekomen: de ned. oorl. kotter VLINDER, stuurm. Noordzy, Vlissingen; *Vesta*, Pettersen, Hyeres, l. v. Portsmouth; *Maria Aurelia*, Pik, Benicarlo; *George Elisabeth*, Burdes, Sunderland; en uitgezeild: de stoomb. *Lion* en *Diana*, beide naar Londen; *Habet*, Albretsen, Liverpool; *Rose*, Stothard, Sunderland; *Oscar*, Evensen, Christiania; *Speedwell*, Bondt, avontuur. Wind w.

AMSTERDAM, 22 Mei. Den 21sten dezer in Texel binnengekomen: *Javaan*, Eylerts, Sourabaija; *Maria Laurentia*, Kleininga, Alicante; *Vrouw Dieuwke*, van der Woude, Londen; en uitgezeild: *Onderneming*, de Jong, Sunderland; *Rover*, Stamp, Newcastle.

Den 21sten dezer in Helvoet binnengekomen: de stoomb. *Blaviny* en *Cygnet*, Boyce, beide van Liverpool; *Devon*, Hall, Sunderland; *Ariel*, Kahrs en *Sjofna*, Osmundsen, beide van Riga; en uitgezeild: *Endeavour*; Cooper, Londen; *Belvedere*, Edmunds, Bristol; *Adriana*, Stoorvogel, Leith; *Coral*, Cracknel, Ipswich; *Cambria*, Tapman, Engeland; *Pieter*, Oostervink en *Anthony*, Nepperus, beide naar Archangel. Gisteren nog: de ned. oorlog schooner REMBANG, luit. Hansen, Vlissingen.

Den 14den Maart van Hongkong uitgezeild: *Jacoba Cornelia*, Lodewijks, California.

Volgens brief van 27 Maart van Swatow uitgezeild: *Commercie Compagnie*, Butijn, Havana.

Den 29 Jan. te Sydney binnengekomen: *Hesther*, Viëtor, Londen.

Den 28sten Febr. te Padang binnengekomen: *Johanna Louisa*, Popken, Rotterdam.

Den 23sten Maart van Samarang uitgezeild: *Wildeman*, Berkelbach van den Sprenkel, Vlissingen.

AMSTERDAM, 21 Mei. Volgens brief van Galatz van 1 Mei, hadden de aldaar liggende Nederl. schepen, zijnde: *Antje Sleeswijk*, kapt. de Jong; *Gezina Jantina*, kapt. Pronk; *Ceres*, kapt. Dojes; *Mevrouw Winkel*; kapt. van der Veen, *Hillechina*, kapt. Hooghoudt en *Etje Berg*, kapt. Post, alle hunne lading ingenomen, volgens een den 27sten April gegeven verlof, waarbij eene week tot laden was toegestaan.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 22 Mei. *Tarwe* en *Rogge* prijsh. — Van *Tarwe* verk.; 135 ℔ Kub. *f* 400; 132 ℔ Pommer *f* 465; 126 ℔ b. Pools. *f* 450; 129, 130 ℔ dito *f* 470, *f* 485. — Van *Rogge*: 125 ℔ Pruiss. Pommer *f* 335; 117 ℔ n. Arch. *f* 304. — *Garst* en *Haver* zonder handel. — *Boekweit* in een doen; 124 ℔ Holst. *f* 276; 119 ℔ Gron. *f* 248 a/d Zaan. — *Koolzaad* op 9 vat, Sept. *f* 396; Oct. en Nov. *f* 399.

AMSTERDAM, 22 Mei. *Raapolie* iets lager; ord. cond. *f* 39; vliegend *f* 37¾; op levering flaauw; p° Sept. *f* 37¾; Oct. en Nov. *f* 38 à *f* 37¾; p° Dec. *f* 38. *Lijnolie* ord. cond. *f* 39¼; vliegend *f* 38. *Hennepolie* ord. cond. *f* 41¾.

GRONINGEN, 19 Mei. *Tarwe* hooger gehouden, met weinig vraag; 68 à 72 p. n. Ommel. *f* 11,65 à *f* 12,95; 68 à 72 p. n. Old. *f* 11,45 à *f* 12,65. *Rogge* prijsh.; 66 à 70 p. n. kol. *f* 10 à *f* 10,80. *Boekweit* flaaauw; 65 à 67 p. n. gr. zand *f* 8 à *f* 8,40; 64 à 66 p. n. gr. veen *f* 7,40 à *f* 7,80. *Garst* met weinig handel; 54 à 58 p. n. winter *f* 5,55 à *f* 6,35; 56 à 58 p. n. zomer *f* 5,40 à *f* 5,80. *Haver* iets williger; 36 à 48 p. n. dikke *f* 4,40 à *f* 5,50; 36 à 40 p. n. w. voer *f* 4,40 à *f* 4,80. *Paardenboonen* *f* 6,50 à *f* 7,60. *Gort* als voren; grove *f* 10,25 à *f* 10,75; parel *f* 14,25 à *f* 14,50. *Koolzaad* flaauw; *f* 10,50 à *f* 12,40.

LEIJDEN, 20 Mei. *Tarwe* *f* 14,50 à *f* 15. *Rogge* *f* 10,50 à *f* 11,50. *Garst* *f* 6,30 à *f* 6,60. *Haver* *f* 4,40 à *f* 5. *Paardenboonen* *f* 7,60 à *f* 7,80. *Duivenboonen* *f* 8,20 à *f* 8,60.

Boter aan de Waag te Leijden, 20 Mei: Van *f* 36 tot *f* 40.

ALKMAAR, 19 Mei. De hoogste prijzen der *kaas* waren: kleine hooi *f* 24,50; dito gras *f* 25,50; commissie hooi *f* 21; middelbare hooi *f* 21,50.

LEEUWARDEN, 19 Mei. *Boter* *f* 37.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

22 *Mei* 1854. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld	2½	pct.	57 3/16	⅝	57 9/16
" "	3	"	68	⅛	—
" "	4	"	84⅞	85⅜	—
Amortisatie-Syndicaat	3½	"	84½	—	—
Handelmaatschappij	4½	"	—	—	—
Oost-Indische Leening	4	"	84½	—	—
Aand. Holl. Spoorweg			—	—	—
Leen. " "	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten	3	"	—	—	—
"	4½	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°.	5	"	96¾	97	—
" " 1828/1829	5	"	95¾	96⅛	—
Certificat. " 1831/1833	5	"	83	¾	—
" " 1840	4	"	72⅝	—	—
" bij Stieglitz	4	"	71⅝	¾	—
" " " N.	4	"	—	—	—
Inschr. in Assignatiën	6	"	—	—	—
Certific. van "	6	"	57⅛	¼	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500		*f*	133	¼	—
Obligatiën	4	pct.	62½	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	"	18¼	7/16	—
"	3	"	—	—	—
" Binnenl.	3	"	34¼	⅜	—
Amortisable			3⅞	4	—
Bew. Coupon			3 13/16	4⅜	4 5/16
OOSTENR., Oblig. bij Goll.	5	pct.	—	—	—
" " "	4	"	—	—	—
" Metaliek	5	"	58¼	9/16	—
" " N.	5	"	72¼	⅝	72½
" "	2½	"	29¾	13/16	—
BELGIE,	2½	"	—	—	—
Rotschild,	2½	"	46¼	—	—
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	94½	—	—
" " £ 200	5	"	94½	—	
PORTUGAL, Oblig.	3	"	33 9/16	11/16	33⅝
" difired	3	"	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans	4½	"	60½	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans	3¾	"	23	24¼	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	"	15⅜	—	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	"	22⅝	¾	22 11/16
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Rusland cert. adm. te Londen 4½ pc. 79½. Oostenrijk Metall. Lª B. 5 pc. 72½. Weener-Aandeelen fl. 250, *f* 290. Columbia Equador 2 13/16. Recepissen nieuwe Metalliek 1854 71⅜ à ½. — Beleening 3. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. STROEVE Bz.

De beurs was heden iets williger gestemd, zoo wel voor de binnen- als voor de buitenlandsche fondsen, en de handel over 't algemeen tamelijk levendig.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 21,30; Div. in £ *f* 11,57½; Eng. Russen *f* 11,57½; Frans. *f* 55⅝; Belg. *f* 55¾; Pruiss. *f* 35⅛; Hamb. Russen *f* 32¼; Russen in Z. R. *f* 33; Pools. in Fl. *f* 26⅜.

MADRID, 19 Mei. De 3 pc. 34 13/16; 1 pc. 18⅜.

LONDEN, 20 Mei. De 3 pc. gecons. resc. 88⅞ à 89. Spanje 3 pc. 38½ à 39½; 1 pc. 18⅞ à 19⅛. Nederl. 59½ en 87¾.

LONDEN, 22 Mei. De 3 pc. gecons. resc. 89, 88¾. Mexico 24⅜. Peru 62. Spanje 3 pc. 38½; 1 pc. 18⅞. Rusland 80½ en 95. Nederl. 59½ en 88.

PARIJS, 22 Mei. De 3 pc. renten 68 fr. 10; 4½ pc. 94 fr. 75. Spanje 3 pc. 35; 1 pc. 18½.

*** Sedert de laatste opgaven is voor de weduwe en en kinderen van eenen *protestantschen huisvader* ontvangen:

Bij ds. *Moll* te 's Hage, van N. N. coupon *f* 50; van D. G. 2 coup. elk *f* 1,98; van X°. in 't armzakje *f* 0,50; van N. N. *f* 0,49.

Bij ds. *Bezemer* te Berlicum *f* 6.

Bij ds. *Reijers* te Boxmeer, van Ds. N. N. *f* 10; van J. J. J. J. te B. *f* 3,96; van B. en S. *f* 8,59½.

Innige dank zij u, christelijke gevers! Gij hebt den nood geleenigd. Nog dreigt de toekomst. De weduwe vinde kracht, bij de aanhoudende pogingen om haar te bewegen haar kroost aan Rome af te staan; zij vinde tevens brood!

*** Ondertrouwd:

SPRANG, 18 Mei 1854.

H. J. P. VAN DER LINDEN, ber. Predikant te *Polsbroek c. a.*, met A. M. VAN LOVEN.

Eenige kennisgeving aan Familie en Vrienden.

*** Ondertrouwd:

ZAANDAM, den 19den Mei 1854.

A. J. RAPPARD, van *Avesaath*, en C. VAN ORDEN.

Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:

BATAVIA, 16 Maart 1854.

J. GROLL en W. H. TEMMINCK.

*** Getrouwd:

N. PEKELA, 17 Mei 1854.

JOHAN RUDOLF EILERS KOCH, Evang.-Luth. Pred. van *Pekela*, met HENDRIKA SMIT, van *Beerta*.

*** Getrouwd:

SNEEK, 18 Mei 1854.

Mr. JOHs. VAN DER VEEN Cz., van *Leeuwarden*, en G. WOUTERS.

*** Getrouwd:

DELFT, 19 Mei 1854.

J. R. SCHERIUS en A. PIPER, Wede. *Bol.*

Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel van een' welgeschapen ZOON *J. E. WEDEKIND*, geliefde Echtgenoot van
FORT BATH, C. STAVERMAN.
16 Mei 1854.

⁂ Heden beviel voorspoedig van een ZOON *M. B. VAN HOLTHE*, geliefde Echtgenoote van
GRONINGEN, W. A. ENSCHEDÉ.
19 Mei 1854.

⁂ Heden verloste voorspoedig van eene DOCHTER *W. C. E. LAMBERTS*, geliefde Echtgenoot van
ALMELO, J. SCHOLTEN.
19 Mei 1854. Eenige kennisgeving.

⁂ LEMMER, 19 Mei 1854. Bevallen van een' ZOON *F. LIMKE ANDREAE.*
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden verloste voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, *J. M. BROUWER*, Echtgenoote van
JACs. VAN WERMESKERKEN DRz.
TIEL, 19 Mei 1854.
Eenige kennisgeving.

⁂ Bevallen van eene DOCHTER *G. E. A. BAKE—VAN GOOR.*
GOUDA, 19 Mei 1854.
Eenige kennisgeving.

⁂ Heden beviel zeer voorspoedig van een' ZOON *B. A. G. DE GROOT*, geliefde Echtgenoot van
HOORN, E. KORVER.
19 Mei 1854.

⁂ Bevallen van eene DOCHTER *A. KERSBERGEN—BUBBEZON.*
DELFT, 19 Mei 1854.

⁂ Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, *B. M. VAN LITH*, geliefde Echtgenoote van
As. VAN LITH Az.
UITGEEST, 19 Mei 1854.

⁂ HARLINGEN, den 20sten Mei 1854. Mijne geliefde Echtgenoote *R. FONTEIN*, beviel heden van een' ZOON.
Eenige kennisgeving. J. FONTEIN TUINHOUT.

⁂ Bevallen van een' ZOON PH. *VRIEZEKOLK*, geliefde Echtgenoote van H. WILLEMSTIJN.
GORINCHEM, 20 Mei 1854.

⁂ Mijne geliefde Echtgenoot *E. N. J. HOOGENDIJK*, beviel heden van eene DOCHTER.
A. v. D. HAM v. HEYST.
UTRECHT, 20 Mei 1854.
Eenige en algemeene kennisgeving.

⁂ Bevallen van eenen ZOON *T. ATEN — MOLENAAR.*
WORMERVEER, 20 Mei 1854.

⁂ Heden overleed, in den ouderdom van bijna tachtig jaren, de Heer JAN TER STEEG.
GRONINGEN, Mr. L. B. LOHMAN,
16 Mei 1854. Executeur Testamentair.

⁂ Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot DIDERICUS ADOLF TE WECHEL, in den ouderdom van bijna 48 jaren, in leven Geneesheer alhier. Met mijnen zoon en zijne hoogbejaarde ouders beween ik dit verlies.
DEDEMSVAART, Wede D. A. TE WECHEL,
den 17den Mei 1854. LINDEBOOM.

⁂ Heden overleed, tot onze innige droefheid, ons jongste Dochtertje, ALLEGONDA JACOBA, ruim vijf maanden oud.
J. P. H. REIJERS.
BROUWERSHAVEN, J. J. REIJERS,
17 Mei 1854. MEIJER.

⁂ Mijne hartelijk geliefde Echtgenoot Y. BRAT werd mij heden, op het onverwachtst, door den dood ontrukt. Zij bereikte den ouderdom van 34 jaren, waarvan ik slechts acht maanden met haar mogt vereenigd zijn.

Dit is de tweede maal, dat mij zulk een gevoelige slag des levens treft.

Gode hoop ik te zwijgen, en het geloof in Christus sterke mij. A. J. VAN DER LEE, Predikant.
SLIEDRECHT, 17 Mei 1854.

⁂ MOORDRECHT, den 17den Mei 1854. Andermaal werd ons ouderhart diep gewond, onze lieve GEERTRUIDA JOHANNA MARIA, bijna vier jaren oud, bezweek heden aan hevige koortsen.
H. M. VAN LOON, Predt.
J. G. VAN LOON, VELTMAN.
Algemeene en bijzondere kennisgeving.

⁂ Heden overleed, tot mijne bittere droefheid, na een langdurig doch geduldig lijden, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, S. J. DEETMAN, in den ouderdom van 48 jaren.
Wede. S. J. DEETMAN,
HARDERWIJK, geb. VAN RAALTEN.
18 Mei 1854.

⁂ Op eene allertreurigste wijs, is mij mijne dierbare Echtgenoot, MARIA MARGARETHA EGGERS, op ruim dertigjarigen leeftijd, na eene allergenoegelijkste Echtvereeniging van ruim zeven jaren, plotseling door den dood ontrukt. Wat ik met mijne drie jonge Kinderen en haren 78jarigen Vader in haar verliezen, is meer dan ik nog kan uitdrukken of zelfs beseffen.
AMSTELVEEN, W. SCHEFFER.
18 Mei 1854. Predikt. te *Zwaag.*

⁂ Heden overleed, tot onze diepe droefheid, onze teeder geliefde Zoon en Behuwd-Zoon, de Heer ALBERT KAREL FREDERIK ENGELBERTS. Hij werd na een lang maar geduldig lijden op ruim vier en twintig jarigen leeftijd, door den Hemelvader van ons afgeeischt.
CLEVE, H. SWART.
19 Mei 1854. A. A. SWART,
Eenige kennisgeving. Geb. DETHMAR.

⁂ Heden overleed ons geliefd Dochtertje ROSETTA HENRIETTA ELISABETH, oud 3 jaren en 10 maanden. D. J. L. STRICK VAN LINSCHOTEN.
UTRECHT, J. C. STRICK VAN LINSCHOTEN,
19 Mei 1854. MILLIES.

⁂ Heden overleed mijne geliefde Echtgenoote J. M. BLAAUBOER, in den jeugdigen ouderdom van 28 jaren, mij nalatende *drie* jonge Kinderen.
ZAANDAM, J. BES Kz.
19 Mei 1854.
Eenige en bijzondere kennisgeving.

⁂ UTRECHT, 20 Mei 1854. Heden overleed tot diepe droefheid van mij en hare verdere Betrekkingen, mijne geliefde Echtgenoot, de trouwe moeder mijner twee jeugdige kinderen, JOHANNA SOPHIA OTTEN, na een langdurig en geduldig lijden, in den ouderdom van ruim 44 jaren. C. D. VIEHOFF.
Eenige kennisgeving. V. D. M.

⁂ Heden nacht overleed onze waarde Vader en Behuwd-Vader, THEODORUS FREDERICUS ANTONIUS KISTEMAKER, in leven Med. Doctor, in den ouderdom van 75 jaren en 10 maanden, na voorzien te zijn van de H. Sacramenten der stervenden.
P. A. A. KISTEMAKER, Med. Doctor.
uit aller naam.
OLDENZAAL, 20 Mei 1854.

⁂ Gisteren avond overleed, tot onze innige droefheid, in den ouderdom van bijna 69 jaren, onze hartelijk geliefde Broeder, de Wel-Edele Heer HENDRIK WILLEM SPRENGER VAN EYK, Weduwnaar van Vrouwe *Anthonia Helena Balen.* M. C. SPRENGER VAN EYK,
Mede uit naam van mijnen Broeder en Zuster.
ROTTERDAM, 20 Mei 1854.
Algemeene kennisgeving.

⁂ Heden avond overleed, na een kortstondig lijden, mijn geliefde Echtgenoot LUBERTUS VAN TIL, in leven Wethouder der Gemeente, in den ouderdom van 64 jaren en bijna 7 maanden, na eene gelukkige Echtvereeniging van ruim 36 jaren, diep betreurd door mij, zijne Kinderen, Behuwd- en Klein-Kinderen. G. VAN DOKKUM,
HILLEGOM, Wed. *Ls. van Til.*
den 20sten Mei 1854.

⁂ Voor de menigvuldige blijken van deelneming ons betoond, bij het overlijden van onze geliefde Dochter, *Margaretha*, betuigen wij onzen welmeenenden dank.
HAARLEM, J. VAN BOMMEL Az.
23 Mei 1854. J. M. VAN BOMMEL,
geb. MEIJER.

⁂ Degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan, of Papieren of Goederen onder zich berustende hebben, behoorende tot den Boedel van wijlen J. W. HAVESMAN, Weduwe den Heer *C. van der Hoeven*, gedomicilieerd te Voorburg, op den 23sten December 1854, te 's Gravenhage overleden, gelieven daarvan opgaaf of betaling te doen, vóór of op den eersten Julij 1854, ten Kantore van den Notaris H. VAN ZEGWAARD, te Voorburg.

⁂ Die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan den Boedel van wijlen den Heer CHRISTIAAN VERMEULEN, in leven Oud-Burgemeester en gepensionneerd Rijksontvanger te Heerewaarden, gelieven daarvan schriftelijk aangifte of betaling te doen vóór 15 Junij 1854, bij den Heer C. VERMEULEN, Gemeente-Ontvanger te Heerewaarden.

⁂ Men verlangt tegen 1°. Julij, een' ONDERMEESTER, van den 3den Rang, in staat de Fr. Taal te helpen onderwijzen, tegen Kost, Inwoning enz. en een Salaris naar bekwaamheden. Lett. B, *franco* bij den Boekhandelaar J. DE ROOY te Delft.

⁂ Op eene aanzienlijke Dorps-school, in Z.-Holl., waar tevens gelegenheid is tot verdere opleiding, ook in het aanleeren der *Fr., Eng.* en *Hoogd. Talen*, vraagt men op aannemelijke voorwaarden: Een' TWEEDEN ONDERMEESTER of KWEEKELING van de P. Godsd., Brieven *franco*, met opgave van ouderdom, onder Letts. A. Z., bij de Boekh. BLUSSÉ & VAN BRAAM, te Dordrecht.

⁂ Men vraagt zoo spoedig mogelijk, eenen EERSTEN ONDERMEESTER, van de P. G., 2den Rang, en in staat de Beginselen der Stel- en Meetkunst te onderwijzen. Het Salaris is 100 à 125 Gulden 's jaars, benevens de gewone huisselijke verzorging. Brieven *franco*, onder Letter A., bij den Boekhandelaar R. VOGELENSANK, te Gouda.

⁂ Men verlangt aan een bloeijend Instituut, in Overijssel, met half Aug. 1854: Een' SECONDANT, van den tweeden Rang, P. G., bedreven in de vakken der Wiskunde en in de Nieuwe Talen. Behalve de gewone verpleging bedraagt het salaris *f* 300. Adres met *gefrankeerde* Brieven, onder Lett. T, bij A. J. VAN DEN SIGTENHORST, Boekhandelaar te Deventer.

⁂ **SECONDANT.**

Vóór Augustus e. k., wenscht men een' bekwamen en geschikten SECONDANT, te verbinden aan het Instituut van Leeuwarden. De voordeelen zijn: het Internaat en een Jaarlijksch Salaris van 200 à 300 Gulden. Adres *franco*, aan den Directeur N. J. SINGELS.

⁂ W. TOP Wz., Instituteur te Zierikzee, verlangt met Augustus aanstaande: Eenen SECONDANT, gewoon om met fatsoenlijke jonge Lieden om te gaan; en in staat om de Fransche en Engelsche Taal grondig te onderwijzen. Brieven *franco.*

⁂ Een fatsoenlijk Jong Mensch, P. G., grondig ervaren in het Kantoor-Boekbinden en Linieëren, bekend met Eng. en Fr. Bindwerk, alsmede den Handel, en geschikt om in den Winkel om te gaan, wenschte als BEDIENDE geplaatst te worden, tegen genot van Kost, Inwoning, en *eenig* Salaris. Brieven *franco*, onder Letters A. B., ter Kantoor-boekbinderij en Linieer-fabriek van J. W. BRONSVELD, te Amsterdam.

⁂ In eene *Apotheek* in Z. H. wordt, ten gevolge van ziekte, zoo spoedig mogelijk verlangd tot tijdelijke hulp, een bekwaam BEDIENDE, van de P. G. Iemand, die vroeger in een *Laboratorium* meer bepaald is werkzaam geweest, zal het meest in aanmerking komen.

Adres met *franco* Brieven, sub Lett. Q bij den Boekhandelaar P. K. BRAAT, te Dordrecht.

⁂ **MANUFACTUREN.**

Een JONG MENSCH, van de H. G., 23 jaren oud, sedert vijf jaren in het vak van *Manufacturen* werkzaam en de beste getuigenissen kunnende produceren, zag zich gaarne tegen Julij aanstaande in eene der Hollandsche Hoofdsteden geplaatst, hetzij op een Magazijn, in een Winkel of als Reiziger. Reflecterenden gelieven zich met *gefrankeerde* Brieven, onder Letters H. B. te adresseren aan den Boekhandelaar A. J. VAN DEN SIGTENHORST, te Deventer.

⁂ Er wordt *ten spoedigste* gevraagd een SCHEEPS-, HEEL- en GENEESKUNDIGE, voorzien van de vereischte getuigschriften, en voldoende diploma's, ten einde tegen een gag. van *f* 70 's maands, in den aanstaanden zomer, de reis mede te maken op het *Hospitaalschip*, der Hollandsche Haringvloot. Adres in *persoon* of met *franco* Brieven, aan den Heer President, van het Collegie der groote Visscherij te Vlaardingen.

⁂ **NOTARIAAT.**

Op een Notariëel Kantoor ten Platten Lande, in Zuid-Holland, kan dadelijk geplaatst worden als 2de Klerk, een CANDIDAAT-NOTARIS, vlugge hand schrijvende en niet onbekend met redactie-werk, zulks onder genot van Kost en Inwoning en eenig Salaris, naar mate van bekwaamheden. *Portvrije* Brieven, Postkantoor Dordrecht. Letter M.

⁂ **RIJ- EN TUINKNECHTS.**

Tegen 1 *Augustus*, wordt op een Dorp in de Provincie Noord-Holland verlangd: Een PERSOON, van de Protestantsche Godsdienst, gewoon om met *Paarden* en *Rijtuigen* omtegaan, en die daarbij eenige kennis heeft van het gewone *Tuinwerk.* Alleen zij, die van hunne geschiktheid tot bovenstaande betrekking goede getuigenissen kunnen overleggen, zullen in aanmerking komen. Reflecterenden, adresseren zich, met *franco* Brieven, onder Letter Z., aan den Heer J. BOUWMAN, Brievengaarder te Winkel, (Noord-Holland.)

⁂ Tegen 1° Augustus of ook wel eerder, biedt zich bij eener *Apothecar* en *Chemist*, op aannemelijke voorwaarden de gelegenheid aan, ter plaatsing van eenen LEERLING of ook IEMAND, die reeds bij het vak werkzaam is, zullende denzelven zoo wel Theoretisch als Practisch onderwijs ontvangen. Adres met *franco* Brieven, onder de Letter O., bij W. BECKING, Boekhandelaar en Boekdrukker te Doesborgh.

⁂ Men verlangt tegen 1° Augustus te Utrecht: Een' bekwame HUISKNECHT, als zoodanig eenen geruimen tijd gediend hebbende, van de Protestantsche Godsdienst, niet beneden 25 jaren oud en van voldoende getuigschriften voorzien. Adres met *gefrankeerde* Brieven, onder de Letters P. P., bij den Boekhandelaar J. G. BROESE, Oude Gr. bij de Lijnmarkt, te Utrecht.

⁂ Er wordt gevraagd om dadelijk in dienst te treden: Een BROODBAKKERS-KNECHT, zijn werk goed verstaande. De hiervoor inclinerenden, vervoegen zich liefst in *persoon* of met Brieven *franco*, Letter A., bij den Boekhandelaar F. CRÉVOT, te Beverwijk.

⁂ Er wordt gevraagd: Een KOEKBAKKERS-KNECHT, van de P. G., en met goede getuigschriften voorzien, liefst dadelijk in dienst kunnende komen. Men vervoege zich, in *persoon* of met *franco* Brieven, onder Letter Z., bij den Heer S. E. v. NOOTEN, te Schoonhoven.

LET WEL!

Twee WERKLIEDEN, ervaren in het Schilderen op Hollandsche Muur- of Haard-Tegeltjes, kunnen terstond werk bekomen aan de Fabriek op het St. Lukas Bolwerk te Utrecht. Zich aantemelden in *persoon* of door *franco* Brieven, aan het Kantoor aldaar.

⁂ Op een groot Landgoed in de Provincie Gelderland, wordt met 1°. Augustus gevraagd: een in alle opzigten bekwamen en ervaren ongehuwden TUINMAN, P. G., en tevens van goed gedrag en eerlijkheid de beste getuigenissen kunnende vertoonen. Brieven, de meest uitvoerige inlichtingen omtrent bekwaamheid, gedrag en vroegere diensten inhoudende, te zenden, *franco*, onder de Letters G. F., aan J. Az. DOIJER, Boekhandelaar, te Arnhem.

⁂ Voor eene talrijke Prot. Kostschool wordt gevraagd, tegen Augustus, om Onderwijs te geven:

1°. Eene DAME, grondig Piano en Zang;

2°. Eene DUITSCHE of ENGELSCHE, grondig hare Moedertaal en beginselen der Piano.

3°. Eene HOLLANDSCHE, geëxamineerd en ondervinding bezittende.

Op gemelde Inrigting komen ook een paar PLAATSEN voor Leerlingen open. Het Onderwijs wordt zoo grondig mogelijk gegeven: het *Fransch* door eene Française, enz. Het Kostgeld is zoo matig mogelijk, terwijl men in bijna alle oorden des Lands nadere berigten zal kunnen bekomen.

Brieven *franco*, Lt. V., aan de Boekhandelaars J. NOORDUYN en Zn., te Gorinchem.

⁂ Eene fatsoenlijke Protestantsche Familie, waarvan de oudste Dochter in drie Talen en bijbehoorende wetenschappen is geëxamineerd en zich sedert jaren met goed gevolg met het onderwijs heeft bezig gehouden, zag zich gaarne tegen Septbr. a. s. belast met twee MEISJES, ten einde dezelve met de jongste Dochter des huizes, eene beschaafde opvoeding te doen genieten. Adres met *franco* Brieven, onder Lett. A. A., aan den Boekhandelaar W. STOKHUYZEN, te Gorinchem.

In het Weeshuis der Hervormde Gemeente te Zwolle, wordt tegen 1 Junij 1854, gevraagd: Eene WEDUWE van de Protestantsche Godsdienst, zonder Kinderen, van den ouderdom van omstreeks 40 jaren, om de betrekking van Binnenmoeder in dat Gesticht, welke door het verleend eervol ontslag van de Weduwe *G. Eleveld*, vacant is, waar te nemen. Behalve Inwoning, Kost, Bewasschen, en, ingeval van ziekte, vrij Doctor en Medicamenten, is aan dezen Post verbonden eene Jaarwedde van ***f* 90.** Nadere inlichtingen zijn in Persoon of met *franco* Brieven te bekomen, telken Dingsdag des middags van 12 tot 1 ure, aan het Weeshuis in de Broerenstraat.

*** Eene BURGER JUFVROUW, van de P. G. tusschen de 35 en 40 jaren oud, zag zich gaarne geplaatst als Huishoudster, of als Jufvrouw van Gezelschap, zijnde reeds in eerstgenoemde betrekking werkzaam geweest, en kunnende de beste getuigenissen leveren. Adres met *franco* Brieven, onder Letter D. bij den Boekhandelaar P. M. BAZENDIJK, te Rotterdam.

*** Er wordt tegen Augustus aanstaande gevraagd: Eene zeer bekwame KAMENIER, zeer goed kunnende Wollen- en Linnennaaijen, Kappen en met de Wasch omgaan, van de Prot. Godsdienst en van goede getuigenissen voorzien. Men adressere zich onder Letters A. Z., bij den Boekhandelaar C. M. VAN GOGH te Amsterdam, met *franco* Brieven.

*** Tegen 1° Augustus wordt verlangd te Rotterdam in een fatsoenlijk Huisgezin: Eene bekwame KEUKENMEID, tevens genegen om eenig huiswerk te verrigten, van goede Getuigschriften voorzien, niet beneden de 26 jaren. Adres onder Letter A., aan den Kantoorboekwinkel en Steendrukkerij van H. J. VAN BOOGERIJEN, Rotterdam.

*** **RÉOUVERTURE**
du Magasin d'Estampes, Encadrements, Librairie, Papeterie, Articles pour la Peinture et le Dessin etc. de
A. J. CRAMER,
transféré depuis le 2 Mai du Rokin au *Singel* n°. 477, vis à vis le Garnalen-Doelen à Amsterdam.

*** De ondergeteekende acht het zich tot eenen aangenamen pligt, het Instituut van Mejufvrouw GOBELIUS SCHADD te Breukelen, aantebevelen bij Ouders of Voogden, die goed onderwijs, degelijke Godsdienstige opvoeding en liefderijke verzorging op prijs stellen.
's Gravenhage, 18 *Mei* 1854. A. G. C. ALSCHE.

*** Te Amerongen nabij den Rijn-Spoorweg, gelegen aan den Straatweg van Arnhem naar Utrecht, en bekend wegens de fraaije environs en gezonde luchtstreek, zijn voor de Zomermaanden tegen eenen zeer billijken prijs te HUUR: Eenige GEMEUBILEERDE KAMERS, met KOST en BEDIENING. Te bevragen aan het Hulpkantoor der Brievenpost te Amerongen, onder Letter R., Brieven *franco*.

*** **TE HUUR:**
Het HUIS de *KLEINE ZEGERIJ*, bevattende 6 Kamers Keuken, Kelder, Deel en Stalling voor 1 Paard, met daarbij behoorenden Tuin, alles alleraangenaamst in het Dorp Brummen, aan den Straatweg gelegen. Adres Notaris VAN ITTERSUM te Brummen. Brieven *franco*.

*** Op een groot en boschrijk Buitengoed, gunstig gelegen in de onmiddelijke nabijheid van een der grootste Dorpen van Gelderland, biedt men voor de Zomermaanden of voor langer tijd, aan een' Heer, eene Dame, of eene geheele Familie, van een tot drie fraaije, goed gemeubileerde KAMERS, aan, met volle Kost en Bediening. Adres met *franco* Brieven, onder Lt. A., aan den Boekhandelaar W. J. KRUYT, te Arnhem.

*** **Voor de Zomermaanden te HUUR:**
3 GEMEUBILEERDE KAMERS, voorzien van alle Gemakken, hebbende de schoonste uitzigten en te gelijk eene vrije wandeling in een Bloemtuin, gelegen bij den Haarlemmerhout. Adres, bij H. DE LANGE JR., op 't Singel, buiten de Groote Houtpoort te Haarlem. *Franco* Brieven.

*** Eene Jufvrouw vraagt voor drie à vier maanden, op een Dorp in eene der Prov. Gelderland, Utrecht of Overijssel: Eene vrije KAMER met den MIDDAG-KOST, den prijs van *f* 15 per maand niet te boven gaande. Brieven *franco*, Letters A. Z., bij den Boekhandelaar H. W. WILLEMS, Koningsplein te Amsterdam.

*** UIT DE HAND TE KOOP: Een zeer net HEERENHUIS, bevattende 6 Vertrekken, bijna alle behangen en met Stookplaatsen voorzien, aan den Straatweg te Voorst bij Zutphen. Te bevragen bij den Heer WTTEWAALL, aldaar.

*** **UIT DE HAND TE KOOP,**
Door onverwacht vertrek naar elders: Een sterk en weldoortimmerd HUIS en PAKHUIS, staande op een der beste standen van het Dorp Boskoop, waarin sedert negen jaren met goed succes eene *Tabaks affaire*, die een burger bestaan oplevert, is uitgeoefend, zijnde het Huis tot allen anderen handel zeer geschikt, de Gereedschappen en Winkelgoederen, kunnen geheel of gedeeltelijk worden overgenomen, alles te aanvaarden 1e Julij e. k. Reflecterenden adressseren zich met *franco* Brieven, onder Letters T. B. aan den Boekverkooper F. G. A. J. VAN WERKHOVEN, te Alphen a/d Rijn.

*** **WORDT TE KOOP AANGEBODEN:**
Eene GRUTTERIJ met TOEBEHOOREN, WOONHUIS en WINKEL, op den besten stand der Stad Z.-Boemel; Granen en Winkelgoederen die voorhanden zijn kunnen tegen prijs-courant worden overgenomen. Inclinerenden gelieven zich te adresseren met *franco* Brieven, onder de Lt. C., bij den Boekhandelaar J. H. DAMEN, te Z.-Boemel.

*** **APOTHEEK.**
Door sterfgeval wordt aan den meestbiedende op *zeer* aannemelijke voorwaarden, bij inschrijving UIT DE HAND TE KOOP aangeboden: Eene sedert ruim 50 jaren, op den besten stand, in eene der grootste Steden van Zuid-Holland gevestigde APOTHEEK en DROOGIST, waaraan verscheidene bijzondere voordeelen verbonden zijn, met zijnen aanzienlijken voorraad, alsmede het kapitale Huis, waarin genoemde zaak nog steeds met goed succes wordt uitgeoefend.
Gegadigden gelieven hunne Inschrijvings-Biljetten *franco* intezenden, onder Letters V. D., aan den Boekhandelaar K. W. PICKHARDT, Schoolstraat te 's Gravenhage, voor den 24sten Mei 1854, bij wien nadere informatiën te bekomen zijn.

*** **TE KOOP:**
Een bij uitstek solied en goed onderhouden doch gebruikt CHARRETJE, voor een Paard, met lederen Kap, voor 2 of 4 Personen naar verkiezing. Uitmuntend geschikt voor een Geneeskundige. *Franco* te bevragen onder de Lettr. G. D., bij den Boekhandelaar J. H. ZITMAN, te Leyden.

*** **TE HUUR OF TE KOOP,**
Een modern HEEREN-HUIS met TUIN, staande en gelegen in het Dorp 's Prinsenhage, nabij Breda; voorzien hetzelve Huis van twee Beneden-voorkamers en suite, Tuinkamer, Keuken, Kelder, Stalletje en verdere gemakken; voorts van vijf Bovenkamers, Provisie-kamer, Meidenkamer en Zolder; de kamers allen behangen en gestukadoord; de Huurprijs is *f* 250, per jaar, en zijn nadere informatiën te verkrijgen aan het Kantoor van den Notaris Mr. L. BEENS, te Breda. Brieven *franco*.

*** G. W. WESSELING, zal op Vrijdag den 26sten Mei 1854, des namiddags ten drie ure, te Amsterdam, in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene partij RHIJNSCHE HOUTWAREN, bestaande in eene mooije nieuwe partij Dennen, Vugten Rondhouten en Greenen; eene nieuwe aangekomene partij Eiken Balken, Roeden, Klossen, Krommers en andere **HOUTWAREN.** Liggende als bij Notitiën wordt aangewezen die aan het Kantoor van BONTEKONING en AUKES, te verkrijgen zijn.

HAARLEMMER-MEER.

VERKOOPING
(op het veld) VAN KOOLZAAD,
op Maandag 29 Mei 1854, voormiddag 11 ure, 73 Bunders aan de *Leeghwater*, Sectie R., N°. 2 à 5, en op Zaturdag 3 Junij 1854, voormiddag 11 ure, 44 Bunders aan de *Vijfhuizerhoek*, Sectie D., N°. 14 à 16, en
VERHURING VAN JAGT,
over 85 Bunders, 59 Roeden, Sectie R., N°. 1 à 5, in *de Zwaan*, te Lisse, op 29 Mei 1854, namiddag 3 ure.
Zegt het voort.

*** VERKOOPING onder Heemstede, aan den Heeren-Weg, bij den Zandvoortschen Straatweg:
ENGESMET en SARLET, zullen verkoopen op Dingsdag den 30sten Mei 1854; de INBOEDEL, nagelaten door wijlen den Heer J. STEGERHOEK, waarbij de bekende verzameling *exquise Japansche en gekleurde Chineesche* PORSELEINEN, onder welke *hoogst zeldzame* Voorwerpen voorkomen; voorts eenige Gladhouten en andere MEUBELEN, als een Notenboomenhouten Kabinet, Chiffonnière, Lade- en andere Tafels, Stoelen, Kasten, Spiegels en Schilderijen, waaronder een Dorpsfeest, door *K. van Mander*, een Zwijnenjagt als *Hondius*, en eene Vrouwen Portrait, door *Mireveld*, en een Muziekerend Gezelschap, door *Ph. v. Dijck.* Zwaar Koper-, Tin- en IJzerwerk, waaronder eene zoo goed als nieuwe Spaaroven van de laatste constructie, en hetgeen verder te koop zal aangeboden worden.
Zaturdag den 27sten particulier en Maandag den 29sten Mei 1854, voor ieder te zien.

*** Gewoon voorjaars Boelhuis in de *Herberg „de witte Zwaan"* de Lisse, op Donderdag den 1sten Junij 1854, des voormiddags ten 10 ure, van levend HAAF, RIJTUIGEN, enz., op dag; als naar gewoonte kan worden ingestoken.

*** Op Maandag 12 Junij 1854, 's morgens 10 uur, zal men aan het Assummer Tolhek, onder Heemskerk, en op Woensdag 14 Junij 1854, om 10 uur, in het Logement *de Zon*, te Beverwijk, presenteren te verkoopen: Eene extra groote partij GRASGEWAS en ETGROEN, staande op de Noorder-Buitendijksche binnengedijkte landen, *het Buitenland, Wijkerbroek, Assendelverveld* en verdere Polders, waaronder uitmuntend Paardenhooi. Kunnende te water vervoerd worden.

*** Op Zaturdagen 3 en 17 Junij e. k., zal binnen Barneveld, in het openbaar worden verkocht: De BOEREN-HOFSTEDE, *DEN KLEINEN BRIELLER* genaamd, gelegen onder de Gemeente Barneveld, bestaande in twee Boerenwoningen, verdere Getimmerten, Tuinen, en 28 Bunders, 21 Roeden, 57 Ellen BOUW-, WEIDE- en DRIESTLANDEN, BOOMEN en andere HOUTGEWASSEN. Breeder bij Billetten omschreven. Nader onderrigt te bekomen, ten Kantore van den Notaris VAN DEN HAM, te Lunteren, alsmede ten Kantore van den Heer H. VAN DEN HAM, te Barneveld.

*** **GEREFORMEERDE KERKBOEKEN.**
NIEUW TESTAMENT, PSALMEN, GEZANGEN en CATECHISMUS, in nette band à *f* 1,80; bij 6 Ex. à *f* 1,60: bij 12 Ex. à *f* 1,40; dezelfde Boeken in bruine band verguld op snee per stuk à *f* 2,75; bij 6 Ex. à *f* 2,50; bij 12 Ex. à *f* 2,25; te bekomen bij den Kerkboekhandelaar en Binder A. THOMES VAN ROSSUM, Kerkstraat bij de Vijzelstraat N°. 523 Amst. Oude Boeken worden op nieuw ingebonden of in ruil aangenomen. Brieven en Geld *franco*.

*** E. VAN HAARST, te Oldebroek, heeft uitgegeven en verzonden:
PINKSTER-PREEK, Hand. 2 Vs. 37 en 38, door Ds. A. P. A. DU CLOUX. 3de Druk, *f* 0,12½, zijnde uit het *Eerste Zestal* Preeken.

*** Bij J. NOORDUYN EN ZOON is van de pers gekomen en algemeen verzonden:
TIENTAL PREKEN.
VAN SCHLEIERMACHER à *f* 1.90.
Waarin „de even gevierde als door velen gevreesde leeraar" de volgende onderwerpen behandeld: 1. De kracht des gebeds. 2. De grenzen der toegevendheid. 3. De pligten van het maatschappelijk verkeer. 4. Traagheid. 5. De zorg voor de toekomst. 6. Talent en karakter. 7. Veroordeeling van anders denkenden. 8. De vrede Gods 9. Christus sterven een wenschelijk voorbeeld voor het onze. 10. De ware zelfvoldoening.

*** POST UITTERWEER en COMP., Boekh. te Utrecht, geven uit:
Mr. J. J. BAUD,
PROEVE EENER GESCHIEDENIS DER STRAFWETGEVING TEGEN DE ZEEROOVERIJ.
Prijs *f* 1,50

*** Door C. BIELEVELT, te Utrecht is uitgegeven en *alom* verkrijgbaar:
ZIJNER MAJESTEITS ZEEMAGT VOOR ANTWERPEN 1830 - 1832,
DOOR J. C. KOOPMAN,
Vice-Admiraal, Lid van het H. M. Geregtshof.
à *f* 2.
Door de *gunstige beoordeelingen* ten vorigen jare in verschillende Tijdschriften, viel dit werkje een *bijzonder* goed debiet ten deel, zoodat het nog voorhanden getal Ex *zeer gering* is.

*** G. B. VAN GOOR, te Gouda, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld de eerste Aflevering van:
ALEXIS SOYER, DE BEKWAME HUISVROUW OF NIEUW KOOKBOEK, bevattende eene volledige reeks van Voorschriften, ter zuinige bereiding van alle dagelijks voorkomende Spijzen, in hunne juiste verhoudingen: alsmede Spijsrecepten voor de **ZIEKEN- EN KINDERKAMER,** naar de 25ste oorspronkelijke uitgave.
Compleet in 4 AFLEVERINGEN, à 35 CENTS per Aflevering.
Bovenstaand Werk, is eene hoogstbelangrijke bijdrage tot onze Keukenlitteratuur. In Engeland heeft hetzelve eenen voorbeeldeloozen opgang gemaakt en in twee jaren tijds 25 uitgaven beleefd, terwijl alle bevoegden er van getuigd hebben, dat *Soyers* Werk de hoogste aanbeveling verdient bij allen die wat te Koken, Braden, Stoven, enz. hebben; ook zijn diëet voor jonge Kinderen, Zieken, Herstellenden en ouden van dagen wordt hoog geroemd.
Ook debiteert bij met veel succes:
Maria Haezebroek,
DE HEDENDAAGSCHE KOOKKUNST,
OF DE WETENSCHAP OM
lekker en goedkoop te eten en te drinken.
Derde Druk.
Geheel omgewerkt en met tal van Recepten verrijkt
Door J. P. GROS,
Eerste Kok van wijlen Z. M. Willem I.
Vermeerderd met eene Handleiding omtrent het *Voorsnijden* en het *Bedienen der Tafel*, als ook met eenige *Tafel-menus*, opgehelderd door Houtsneê-Figuren. *f* 1,75.

*** A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, heeft uitgegeven:
L. STERNE.
TRISTRAM SHANDY,
vertaald door M. P. LINDO.
Twee Deeltjes, met Portret van STERNE *f* 3,90.
O. GOLDSMITH.
DE PREDIKANT VAN WAKEFIELD,
met Portret van GOLDSMITH *f* 1,45.
M. CLAUDIUS.
DE WANDSBECKER BODE,
vertaald door Dr. J. C. VAN DEVENTER.
Eerste Deeltje, met Portret van CLAUDIUS. *f* 2,65.
TORQUATO TASSO.
JERUZALEM VERLOST,
vertaald door J. J. L. ten KATE.
Eerste Deeltje, met Portret van TASSO. *f* 1,90.
GOETHE'S
EGMOND.
Treurspel, vertaald door J. A. VAN EEDEN. *f* -,60.
Allen afzonderlijk verkrijgbaar, maar tevens behoorende tot de reeks: *Nieuwe en goedkoope vertaling van de klassieken van het Buitenland.*

*** De Boekhandelaar W. H. STENFERT KROESE, te Arnhem, geeft uit en heeft alom verkrijgbaar gesteld:
G. K. TIMMER,
NATUURKUNDIG SCHOOLBOEK,
bevattende 500 pagina's Druks, 12 gelithographeerde uitslaande Platen, 5 Stukjes, à *f* 0.30, compleet *f* 1.50.
De onderscheidene Recensenten bevelen allen dit Werk allergunstigst aan, zoo wel door de zeer populaire voordragt, als door de bewerking welke geheel op de hoogte der Wetenschap staat. Het is ingerigt voor Scholen, Instituten en eigen onderrigt.
Dr. WITTSTEIN.
DE BEREIDING EN ONDERZOEKING VAN SCHEIEN ARTSENIJ-BEREIDKUNDIGE PRAEPARATEN. Handboek voor Apothekers, door J. P. C. VAN TRICHT, Apotheker te Arnhem. Met het Bijvoegsel *f* 7.50.
Dr. ASCHENBRENNER.
DE NIEUWERE GENEESMIDDELEN, door J. P. C. VAN TRICHT *f* 3.50.
Dr. ROSE.
BERZELIUS in zijne Wetenschappelijke Verdiensten geschetst, door J. P. C. VAN TRICHT *f* 0.70.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN.